Ríkissaksóknari

Ársskýrsla 2023

Efnisyfirlit

1. Um verkefni ríkissaksóknara 3
2. Tölulegar upplýsingar 7
   - 2.1. Fjöldi mála og afdrif þeirra 8
   - 2.2. Ákærðir 16
   - 2.3. Gæsluvarðhald 17
   - 2.4. Kærðar ákvarðanir lögreglustjóra 17
   - 2.5. Kærur samkvæmt 35. gr. lögreglulaga 19
   - 2.6. Áfrýjunarmál til Landsréttar 19
   - 2.7. Sektarboð og sektargerðir 20
   - 2.8. Erlent samstarf 21

1. kafli

Um verkefni ríkissaksóknara

1. Ársskýrsla ríkissaksóknara 2023

Eftirlits-, kæru- og samræmingarhlutverk ríkissaksóknara

Í árslok störfuðu við embætti ríkissaksóknara 14 ákærendur; tveir aðstoðarsaksóknarar, tíu saksóknarar, vararíkissaksóknari og ríkissaksóknari. Aðrir starfsmenn embættisins eru skrifstofustjóri, skjalastjóri, ritari sakaskrár og almennur ritari.

Stærstu einstöku málaflokkar við embætti ríkissaksóknara eru meðferð mála/málflutningur á áfrýjunarstigi fyrir Landsrétti og Hæstarétti sem og afgreiðsla kærumála vegna ákvarðana lögreglustjóra og héraðssaksóknara um að hætta rannsókn, fella mál niður eða falla frá saksókn.

Ríkissaksóknari gefur út almennar reglur og fyrirmæli um meðferð ákæruvalds til allra ákærenda og voru útgefin fyrirmæli á árinu alls fimm. Ríkissaksóknari hefur eftirlit með framkvæmd ákæruvalds hjá ákærendum á lægra stigi, þ.e. héraðssaksóknara og níu lögreglustjórum.

Eftirlitið felst m.a. í yfirlestri yfir alla uppkveðna héraðsdóma, viðurlagaákvarðanir og lögreglustjórasektir, meðferð kærumála vegna ákvarðana lögreglustjóra og héraðssaksóknara og fundum með lögreglustjórum og héraðssaksóknara þar sem m.a. er farið yfir málsmeðferð, málshraða og fyrirmæli ríkissaksóknara. Á árinu 2023 bárust embættinu 1526 héraðsdómar til yfirlestrar.

Ríkissaksóknari tekur afstöðu til kæru vegna ákvarðana héraðssaksóknara og lögreglustjóra um að vísa kæru frá, hætta rannsókn, fella mál niður eða falla frá saksókn, sbr. 52. gr., 145. gr., 146. gr. og 147. gr. laga nr. 88/2008 um meðferð sakamála. Við meðferð kærumála gefst oft tilefni til að benda lögreglustjórum og héraðssaksóknara á atriði sem betur mega fara í málsmeðferð einstakra mála og/eða að beina tilmælum til þeirra um málsmeðferð almennt. Ríkissaksóknara ber að taka afstöðu til kæru innan þriggja mánaða frá því að kæran barst embættinu til meðferðar.

Á árinu 2023 bárust embættinu 262 kærumál til meðferðar og var tekin afstaða til þeirra allra innan þriggja mánaða. Nánar er fjallað um meðferð kærumála í kafla 2.4.

Málsmeðferð sakamála á áfrýjunarstigi

Málum verður einungis áfrýjað til Hæstaréttar Íslands að fengnu leyfi réttarins til áfrýjunar. Ríkissaksóknari veitti umsagnir um 19 beiðnir dómfelldu um að áfrýja málum sínum til Hæstaréttar á árinu 2023. Voru þrjár þeirra samþykktar en þau mál vörðuðu nauðgun gegn barni, stórfelld fíkniefnabrot, peningaþvætti og skipulagða brotastarfsemi og sviptingu umsjár foreldris yfir barni. Ríkissaksóknari óskaði eftir áfrýjunarleyfi í tveimur málum. Annars vegar var um að ræða mál þar sem sýknað var af vinnumansali og fleiri brotum gegn stjúpbörnum ákærðu. Í hinu málinu voru tveir sakborningar sýknaðir af meiri háttar skattalagabrotum með því að gera ekki grein fyrir söluhagnaði vegna sölu á aflaheimildum. Var báðum beiðnum ríkissaksóknara hafnað.

Ríkissaksóknari flytur þau sakamál sem koma til meðferðar fyrir Hæstarétti.

Ríkissaksóknari tekur ákvörðun um hvort héraðsdómum er áfrýjað af ákæruvaldsins hálfu til Landsréttar. Saksóknarar við embættið flytja fyrir Landsrétti öll mál sem þangað er áfrýjað. Í sumum tilvikum þarf leyfi Landsréttar til að áfrýja sakamáli til Landsréttar, sbr. 1. mgr. 198. gr. laga um meðferð sakamála nr. 88/2008. Ríkissaksóknari veitir umsögn um áfrýjunarbeiðnir dómfelldu til Landsréttar, sem voru 10 á árinu 2023. Var þeim beiðnum öllum hafnað. Ríkissaksóknari óskaði eftir áfrýjunarleyfi í einu máli til Landsréttar og var beiðnin samþykkt. Málið varðaði umferðarlagabrot og gildi rafrænna ökuskírteina í því sambandi.

Á árinu 2023 voru gefnar út 107 áfrýjunarstefnur í jafn mörgum málum sem áfrýjað var til Landsréttar. Nánar er fjallað um mál sem áfrýjað var til Landsréttar í kafla 2.6.

Endurupptaka dæmdra sakamála

Ríkissaksóknari veitir umsögn um beiðni dómfellda um endurupptöku dæmds sakamáls. Einnig getur ríkissaksóknari haft frumkvæði að endurupptöku sakamála til hagsbóta fyrir dómfellda og var ein slík beiðni send Endurupptökudómi og hún samþykkt. Í því máli hafði ríkissaksóknari orðið þess áskynja að dómfellda hafði verið gerð til muna of þung refsing. Á árinu 2023 veitti ríkissaksóknari umsagnir um sex beiðnir dómfelldra um endurupptöku. Endurupptökudómur samþykkti tvær beiðnir en hafnaði fjórum.

Aukið eftirlit ríkissaksóknara með símahlustunum og sérstökum rannsóknaraðferðum lögreglu

Með lögum nr. 103/2016, sem tóku gildi 1. janúar 2017, var ríkissaksóknara fengið stærra eftirlitshlutverk en áður þegar kemur að hlustunum lögreglu. Um eftirlit ríkissaksóknara er fjallað í 3. mgr. 3. gr. laga nr. 103/2016, sbr. nú 3. mgr. 85. gr. laga um meðferð sakamála, en þar segir:

„Ríkissaksóknari hefur eftirlit með því að gögnum sé eytt og að tilkynnt sé um lok aðgerðar skv. 1. og 2. mgr. Setur hann reglur um hvernig eftirlitinu skuli háttað og skal þar m.a. koma fram hvernig tryggt verði að unnt sé að upplýsa eftir á hver eða hverjir hafi haft aðgang að upplýsingum sem aflað hefur verið með aðgerð skv. 80.–82. gr. Ríkissaksóknari skal árlega gefa út skýrslu um framkvæmd eftirlitsins og beitingu aðgerða skv. 80.–82. gr.“

Í kjölfar lagabreytinganna gaf ríkissaksóknari út ný fyrirmæli um eftirlit með símahlustunum og skyldum úrræðum nr. 12/2017 sem send voru öllum lögreglustjórum og öðrum ákærendum 6. mars 2017 og birt á vef ríkissaksóknara. Skýrsla ríkissaksóknara um eftirlit með símahlustunum og skyldum úrræðum vegna ársins 2023 er birt á vefsíðu embættisins.

Sérstakar rannsóknaraðferðir og aðgerðir lögreglu við rannsókn sakamála, sbr. reglur innanríkisráðherra nr. 516/2011

Samkvæmt bréfi ríkissaksóknara, dags. 9. maí 2014, ber ríkislögreglustjóra, lögreglustjórum og héraðssaksóknara að senda ríkissaksóknara yfirlitsskýrslu tvisvar á ári um beitingu aðgerða og aðferða sem tilteknar eru í reglum nr. 516/2011. Skýrslur liggja fyrir frá öllum embættum fyrir árið 2023.

Menntun og þjálfun starfsmanna ákæruvaldsins

Á árinu 2023 hélt ríkissaksóknari grunnnámskeið fyrir ákærendur. Einnig stóð ríkissaksóknari fyrir fjórum endurmenntunarnámskeiðum. Á því fyrsta var fjallað um bætta réttarstöðu brotaþola, fatlaðs fólks og aðstandenda brotaþola, sbr. þær breytingar sem gerðar voru á lögum um meðferð sakamála með lögum nr. 61/2022. Um málefnið fjölluðu Hákon Þorsteinsson og Þorvaldur Haukur Þorsteinsson, sérfræðingar í dómsmálaráðuneytinu, sem báðir komu að gerð frumvarps til laga nr. 61/2022. Í febrúar fjallaði Gísli Guðjónsson CBE PhD Emeritus Professor of Forensic Psychology um efnið falskar játningar og var svokallað Guðmundar- og Geirfinnsmál nokkuð til umfjöllunar í fyrirlestri Gísla. Í lok febrúar var námskeið sem bar yfirskriftina „Nýjar og breyttar aðferðir við yfirheyrslur og skýrslutökur“ og voru fyrirlesarar á því námskeiði Jón H.B. Snorrason, saksóknari við embætti ríkissaksóknara, Grímur Grímsson yfirlögregluþjónn við embætti lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu og Eiríkur Valberg, lögreglufulltrúi við sama embætti. Á síðasta námskeiði ársins fengu ákærendur kynningu á Endurupptökudómi frá Eyvindi G. Gunnarssyni dómara við dóminn og Snædísi Ósk Sigurjónsdóttur starfsmanni dómsins.

Í lok september fóru allir starfsmenn ríkissaksóknara í námsferð til Rómar til að kynna sér skipan og verkefni ákæruvaldsins á Ítalíu, einkum meðferð sakamála á áfrýjunarstigi þar í landi, en helsta verkefni ríkissaksóknara Íslands er meðferð sakamála á áfrýjunarstigi, þ.e. meðferð mála fyrir Landsrétti og Hæstarétti.

Fimmtudaginn 28. september heimsóttu starfsmennirnir embætti ríkissaksóknara Ítalíu og Hæstarétt Ítalíu. Á móti hópnum tók Luigi Salvato ríkissaksóknari Ítalíu og saksóknararnir Fulvio Baldi og Olga Mignolo við embætti ríkissaksóknara.

Á fundi embættanna var fjallað um skipan og verkefni ákæruvaldsins en að auki fengu starfsmenn fræðslu um það kerfi sem er við lýði á Ítalíu hvað varðar menntun og þjálfun lögfræðinga sem vilja starfa hjá ákæruvaldinu og dómstólum og eftirlit með störfum ákærenda og dómara. Að lokum óskaði ríkissaksóknari Ítalíu eftir því að ríkissaksóknari Íslands myndi íhuga það að gera samkomulag (Memorandum of Cooperation) á milli embættanna til að auðvelda samvinnu og samskipti ákæruvaldsins í löndunum, ekki síst hvað varðar skipulagða brotastarfsemi, spillingu, umhverfisbrot, peningaþvætti og hryðjuverk. Eru drög að slíku samkomulagi á milli Íslands og Ítalíu í vinnslu hjá ríkissaksóknara.

Föstudaginn 29. september tók embætti saksóknarans í Róm á móti hópnum og fræddi starfsmenn um verkefni þess embættis sem hefur með höndum málsmeðferð fyrir áfrýjunarrétti Rómar (Corte di Appello di Roma) en embættið deilir húsnæði með áfrýjunarréttinum.

Á myndinni má sjá starfsmenn embættis ríkissaksóknara ásamt Fulvio Baldi saksóknara fyrir utan Hæstarétt Ítalíu.

Alþjóðleg samskipti og samvinna á sviði ákæruvalds:
Ríkissaksóknari sinnir réttarbeiðnum frá erlendum yfirvöldum og málum vegna kröfu um framsal/afhendingu íslenskra og erlendra ríkisborgara, þ.m.t. beiðnum á grundvelli Norrænu- og Evrópsku handtökuskipunarinnar (EAW).

Á árinu 2023 bárust embættinu 121 framsals-, afhendingar- og réttarbeiðni.

Ríkissaksóknari á fulltrúa í sendinefnd Íslands hjá GRECO, sem eru samtök ríkja innan Evrópuráðsins gegn spillingu, og sótti sá fulltrúi árlegan fund GRECO. Ríkissaksóknari á einnig sæti í CCPE sem er nefnd háttsettra saksóknara á vegum Evrópuráðsins og sækir árlega fundi CCPE.

Ríkissaksóknari tekur þátt í norrænu samstarfi, The Nordic Judicial Network (NJM), í tenglsum við evrópsku og norrænu handtökuskipunina og meðferð réttarbeiðna, og sækja ákærendur embættisins árlega fundi vegna þessa.

Árlegur fundur ríkissaksóknara Norðurlandanna var haldinn á Sommarøy í Noregi í ágúst 2023. Á fundinum var m.a. fjallað um baráttuna gegn skipulögðum glæpasamtökum og nýlega löggjöf á Norðurlöndunum um kynferðisbrot, einkum hvað varðar samþykki/samþykkisskort brotaþola.

Mál í forgangi: Nauðgunarmál, kynferðisofbeldi gegn börnum og ofbeldi í nánum samböndum
Í fyrirmælum ríkissaksóknara nr. 4/2017 er því beint til allra lögreglustjóra og héraðssaksóknara að hraða málum þar sem sakarefni tekur til líkamlegs og kynferðislegs ofbeldis. Í sérstökum forgangi skulu þó vera nauðgunarmál og mál sem varða ofbeldi gagnvart börn¬um og ofbeldi í nánum samböndum, sem og mál þar sem gerendur eru yngri en 18 ára.

1. janúar og 30. júní ár hvert skulu héraðssaksóknari og lögreglustjórar senda ríkis¬saksóknara lista yfir stöðu mála og málsmeðferðartíma vegna rannsóknar og ákæru¬meðferðar í nauðgunarmálum (194. gr. alm. hgl.), alvarlegum kynferðisbrotum gegn börn¬um (1. mgr. 200. gr., 1. mgr. 201. gr. og 1. mgr. 202. gr. alm. hgl.) og í málum sem varða ofbeldi í nánum samböndum (218. gr. b. alm.hgl.).

Héraðssaksóknari og lögreglustjórar skulu eigi sjaldnar en árlega setja sér markmið um með-ferð sakamála, bæði um vönduð og markviss vinnubrögð við rann¬sóknir ein¬stakra mála og ekki síður um málshraða.

2. kafli

Tölulegar upplýsingar

2.1. Fjöldi mála og afdrif þeirra

Hér gefur að líta fjölda brota sem afgreidd voru af ákæruvaldinu á árinu 2023, greind eftir brotaflokkum. Vakin er athygli á að um er að ræða afgreidd brot, ekki fjölda kæra. Brotin geta hafa verið kærð til lögreglu fyrir 2022 og þá geta brot sem kærð voru 2021 enn verið óafgreidd af ákæruvaldinu. Fyrsta taflan geymir upplýsingar um heildarfjölda afgreiddra brota í málum á landinu öllu. Á eftir fylgja töflur með tölum um afgreidd brot í málum hjá hverju embætti. Undanskilin eru mál sem afgreidd voru með lögreglustjórasáttum og mál sem vísað var frá eða rannsókn hætt í. Næst koma töflur um samanburð á milli ára að því er varðar heildarfjölda afgreiddra brota og brot afgreidd hjá einstökum embættum. Áréttað er að tölurnar vitna um fjölda brota en í hverju máli geta verið fleiri en eitt brot.

Skýringar með töflum:

Niðurfelld mál: Mál er fellt niður þegar ákærandi telur að það sem komið hefur fram við rannsókn sé ekki nægilegt eða líklegt til sakfellis í dómsmáli á hendur sakborningi, sbr. 145. gr. laga um meðferð sakamála.

Fallið frá saksókn: Þótt ákærandi telji að það sem fram hefur komið við rannsókn sé nægilegt til sakfellis í dómsmáli á hendur sakborningi, hefur hann vissa heimild samkvæmt 146. gr. laga um meðferð sakamála til að láta við svo búið standa og falla frá saksókn.

Ákærufrestun: Þegar aðili hefur játað brot sitt er ákæranda heimilt, samkvæmt 56. gr. almennra hegningarlaga, að fresta um tiltekinn tíma útgáfu ákæru. Á þetta einkum við um brot sem ungmenni á aldrinum 15-21 árs hafa framið.

Öll mál

Allt landið	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	fjöldi	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%
Landráð	1	0	100%	0	0	1	100%	0	0%
Brot gegn stjórnskipun ríkisins og æðstu stjórnvöldum	11	2	18%	0	0%	9	82%	0	0%
Brot gegn valdstjórninni	108	62	57%	11	10%	32	30%	3	3%
Brot á almannafriði og allsherjarreglu	2	1	50%	0	0%	1	50%	0	0%
Brot í opinberu starfi	11	2	18%	1	9%	8	73%	0	0%
Rangur framburður og rangar sakargiftir	19	12	63%	0	0%	7	37%	0	0%
Peningafals og önnur brot er varða gjaldmiðil	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Skjalafals og önnur brot er varða sýnileg sönnunargögn	72	63	88%	5	7%	4	6%	0	0%
Brot, sem hafa í för með sér almannahættu	97	88	91%	0	0%	9	9%	0	0%
Kynferðisbrot	321	133	41%	16	5%	160	50%	12	4%
Manndráp og líkamsmeiðingar	471	262	56%	27	6%	175	37%	7	1%
Brot gegn frjálsræði manna	52	26	50%	6	12%	20	38%	0	0%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	184	92	50%	18	10%	73	40%	1	1%
Auðgunarbrot	986	753	76%	165	17%	65	7%	3	0%
Ýmis brot er varða fjárréttindi	289	213	74%	9	3%	67	23%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Skattalög	80	73	91%	0	0%	7	9%	0	0%
Tollalög	8	2	25%	2	25%	4	50%	0	0%
Lög um ávana- og fíkniefni	530	474	89%	11	2%	45	8%	0	0%
Vopnalög	114	87	76%	6	5%	21	18%	0	0%
Veiðilög	3	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%
Lög um fiskveiðar	4	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Lög um siglingar og útgerð	6	6	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Áfengislög	25	20	80%	1	4%	4	16%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	1339	1265	94%	17	1%	57	4%	0	0%
Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	294	269	91%	3	1%	22	7%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	722	689	95%	3	0%	30	4%	0	0%
Lyfjaakstur 2. mgr. 48. gr. umfl.	190	189	99%	0	0%	1	1%	0	0%
Önnur sérrefsilög	260	144	55%	6	2%	109	42%	1	0%
ALLS	6201	4933	80%	307	5%	934	15%	27	0%

Ríkissaksóknari

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	fjöldi	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%
Landráð	1	0	0	0		1	100		
ALLS	1	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	fjöldi	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%
Brot gegn valdstjórninni	1	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Rangur framburður og rangar sakargiftir	11	10	91%	0	0%	1	9%	0	0%
Skjalafals og önnur brot er varða sýnileg sönnunargögn	33	28	85%	4	12%	1	3%	0	0%
Kynferðisbrot	8	7	88%	0	0%	1	13%	0	0%
Manndráp og líkamsmeiðingar	160	80	50%	16	10%	64	40%	0	0%
Brot gegn frjálsræði manna	2	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	78	46	59%	4	5%	28	36%	0	0%
Auðgunarbrot	803	627	78%	148	18%	28	3%	0	0%
Ýmis brot er varða fjárréttindi	100	80	80%	6	6%	14	14%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Tollalög	5	2	40%	2	40%	1	20%	0	0%
Lög um ávana- og fíkniefni	308	289	94%	8	3%	11	4%	0	0%
Vopnalög	62	60	97%	0	0%	2	3%	0	0%
Áfengislög	4	3	75%	0	0%	1	25%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	838	821	98%	7	1%	10	1%	0	0%
Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	184	181	98%	1	1%	2	1%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	541	537	99%	3	1%	1	0%	0	0%
Lyfjaakstur 2. mgr. 48. gr. umfl.	177	177	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Önnur sérrefsilög	90	60	67%	1	1%	28	31%	1	1%
ALLS	3405	3008	88,3	200	5,9	196	5,8	1	0,0

Lögreglustjórinn á Vesturlandi

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	fjöldi	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%
Brot í opinberu starfi	2	0	0%	1	50%	1	50%	0	0%
Manndráp og líkamsmeiðingar	10	6	60%	0	0%	4	40%	0	0%
Brot gegn frjálsræði manna	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	8	8	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Auðgunarbrot	2	0	0%	1	50%	1	50%	0	0%
Ýmis brot er varða fjárréttindi	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Lög um ávana- og fíkniefni	5	4	80%	1	20%	0	0%	0	0%
Vopnalög	3	3	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Áfengislög	1	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	62	61	98%	0	0%	1	2%	0	0%
Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	12	10	83%	0	0%	2	17%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	18	17	94%	0	0%	1	6%	0	0%
Önnur sérrefsilög	8	1	13%	0	0%	7	88%	0	0%
ALLS	134	113	84,3	4	3,0	17	12,7	0	0,0

Lögreglustjórinn á Vestfjörðum

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	fjöldi	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%
Kynferðisbrot	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Manndráp og líkamsmeiðingar	6	3	50%	0	0%	3	50%	0	0%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	3	0	0%	0	0%	3	100%	0	0%
Auðgunarbrot	1	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Lög um ávana- og fíkniefni	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Veiðilög	2	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%
Lög um fiskveiðar	3	3	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Lög um siglingar og útgerð	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	9	9	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	6	6	100%	0	0%	0	0%	0	0%
ALLS	33	24	72,7	1	3,0	8	24,2	0	0,0

Lögreglustjórinn á Norðurlandi vestra

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	fjöldi	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%
Skjalafals og önnur brot er varða sýnileg sönnunargögn	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Manndráp og líkamsmeiðingar	6	4	67%	0	0%	2	33%	0	0%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	1	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Auðgunarbrot	3	2	67%	1	33%	0	0%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Lög um ávana- og fíkniefni	7	5	71%	0	0%	2	29%	0	0%
Vopnalög	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	18	13	72%	4	0%	1	6%	0	0%
Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	3	3	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	11	11	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Lyfjaakstur 2. mgr. 48. gr. umfl.	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Önnur sérrefsilög	1	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
ALLS	53	41	77,4	5	9,4	7	13,2	0	0,0

Lögreglustjórinn á Norðurlandi eystra

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	fjöldi	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%
Rangur framburður og rangar sakargiftir	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Skjalafals og önnur brot er varða sýnileg sönnunargögn	2	1	50%	1	50%	0	0%	0	0%
Kynferðisbrot	2	1	50%	1	50%	0	0%	0	0%
Manndráp og líkamsmeiðingar	27	13	48%	1	4%	11	41%	2	7%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	16	9	56%	3	19%	3	19%	1	6%
Auðgunarbrot	53	42	79%	7	13%	1	2%	3	6%
Ýmis brot er varða fjárréttindi	26	24	92%	1	4%	1	4%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Lög um ávana- og fíkniefni	49	48	98%	0	0%	1	2%	0	0%
Vopnalög	7	5	71%	0	0%	2	29%	0	0%
Lög um siglingar og útgerð	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Áfengislög	8	8	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	135	119	88%	0	0%	16	12%	0	0%

Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	32	32	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	44	43	98%	0	0%	1	2%	0	0%
Lyfjaakstur 2. mgr. 48. gr. umfl.	5	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Önnur sérrefsilög	27	26	96%	0	0%	1	4%	0	0%
ALLS	435	378	86,9	14	3,2	37	8,5	6	1,4

Lögreglustjórinn á Austurlandi

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	**fjöldi**	**fjöldi**	**%**	**fjöldi**	**%**	**fjöldi**	**%**	**fjöldi**	**%**
Skjalafals og önnur brot er varða sýnileg sönnunargögn	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Manndráp og líkamsmeiðingar	18	9	50%	6	33%	3	17%	0	0%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	12	4	33%	7	58%	1	8%	0	0%
Auðgunarbrot	1	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Ýmis brot er varða fjárréttindi	5	3	60%	2	40%	0	0%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Lög um ávana- og fíkniefni	8	8	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Vopnalög	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Lög um fiskveiðar	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	21	21	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	4	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Önnur sérrefsilög	4	3	75%	0	0%	1	25%	0	0%
ALLS	79	58	73,4	15	19,0	6	7,6	0	0,0

Lögreglustjórinn í Vestmannaeyjum

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	**fjöldi**	**fjöldi**	**%**	**fjöldi**	**%**	**fjöldi**	**%**	**fjöldi**	**%**
Skjalafals og önnur brot er varða sýnileg sönnunargögn	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Manndráp og líkamsmeiðingar	13	6	46%	0	0%	7	54%	0	0%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	7	0	0%	0	0%	7	100%		0%
Auðgunarbrot	11	10	91%	0	0%	1	9%	0	0%
Ýmis brot er varða fjárréttindi	8	5	63%	0	0%	3	38%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Lög um ávana- og fíkniefni	8	8	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Lög um siglingar og útgerð	4	4	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	7	7	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	3	3	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Önnur sérrefsilög	3	1	33%	0	0%	2	67%	0	0%
ALLS	67	47	70,1	0	0,0	20	29,9	0	0,0

Lögreglustjórinn á Suðurlandi

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	**fjöldi**	**fjöldi**	**%**	**fjöldi**	**%**	**fjöldi**	**%**	**fjöldi**	**%**
Rangur framburður og rangar sakargiftir	1	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Skjalafals og önnur brot er varða sýnileg sönnunargögn	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Kynferðisbrot	2	0	0%	2	100%	0	0%	0	0%
Manndráp og líkamsmeiðingar	37	17	46%	3	8%	14	38%	3	8%
Brot gegn frjálsræði manna	17	3	18%	6	35%	8	47%	0	0%

Auðgunarbrot	33	23	70%	5	15%	5	15%	0	0%
Ýmis brot er varða fjárréttindi	8	3	38%	0	0%	5	63%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Tollalög	1	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Lög um ávana- og fíkniefni	24	17	71%	1	4%	6	25%	0	0%
Vopnalög	4	0	0%	1	25%	3	75%	0	0%
Veiðilög	1	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	103	89	86%	1	1%	13	13%	0	0%
Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	35	20	57%	2	6%	13	37%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	48	25	52%	0	0%	23	48%	0	0%
Lyfjaakstur 2. mgr. 48. gr. umfl.	5	4	80%	0	0%	1	20%	0	0%
Önnur sérrefsilög	17	7	41%	3	18%	7	41%	0	0%
ALLS	338	210	62,1	24	7,1	101	29,9	3	0,9

Lögreglustjórinn á Suðurnesjum

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	fjöldi	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%
Brot á almannafriði og allsherjarreglu	1	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Skjalafals og önnur brot er varða sýnileg sönnunargögn	31	28	90%	0	0%	3	10%	0	0%
Brot, sem hafa í för með sér almannahættu	3	2	67%	0	0%	1	33%	0	0%
Kynferðisbrot	1	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%
Manndráp og líkamsmeiðingar	33	19	58%	1	3%	13	39%	0	0%
Brot gegn frjálsræði manna	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	24	11	46%	1	4%	12	50%	0	0%
Auðgunarbrot	44	28	64%	2	5%	14	32%	0	0%
Ýmis brot er varða fjárréttindi	19	10	53%	0	0%	9	47%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Lög um ávana- og fíkniefni	70	58	83%	0	0%	12	17%	0	0%
Vopnalög	17	7	41%	5	0%	5	29%	0	0%
Áfengislög	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	71	62	87%	5	7%	4	6%	0	0%
Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	19	15	79%	0	0%	4	21%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	37	34	92%	0	0%	3	8%	0	0%
Önnur sérrefsilög	19	5	26%	0	0%	14	74%	0	0%
ALLS	392	282	71,9	14	3,6	96	24,5	0	0,0

Héraðssaksóknari

	Alls	Ákærur		Fallið frá saksókn		Niðurfelld mál		Ákærufrestun	
ALMENN HEGNINGARLÖG	fjöldi	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%	fjöldi	%
Brot gegn stjórnskipun ríkisins og æðstu stjórnvöldum	11	2	18%	0	0%	9	82%	0	0%
Brot gegn valdstjórninni	107	62	58%	11	10%	31	29%	3	3%
Brot á almannafriði og allsherjarreglu	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Brot í opinberu starfi	9	2	22%	0	0%	7	78%	0	0%
Rangur framburður og rangar sakargiftir	6	1	17%	0	0%	5	83%	0	0%
Peningafals og önnur brot er varða gjaldmiðil	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Brot, sem hafa í för með sér almannahættu	94	86	91%	0	0%	8	9%	0	0%
Kynferðisbrot	307	124	40%	13	4%	158	51%	12	4%
Manndráp og líkamsmeiðingar	161	105	65%	0	0%	54	34%	2	1%
Brot gegn frjálsræði manna	30	20	67%	0	0%	10	33%	0	0%
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	35	14	40%	3	9%	18	51%	0	0%

Auðgunarbrot	35	21	60%	0	0%	14	40%	0	0%
Ýmis brot er varða fjárréttindi	122	87	71%	0	0%	35	29%	0	0%
SÉRREFSILÖG									
Skattalög	80	73	91%	0	0%	7	9%	0	0%
Tollalög	2	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%
Lög um ávana- og fíkniefni	50	36	72%	1	2%	13	26%	0	0%
Vopnalög	18	9	50%	0	0%	9	50%	0	0%
Áfengislög	10	7	70%	0	0%	3	30%	0	0%
Umferðarlög, önnur en ölvunarakstur og fíkniefnaakstur	75	63	84%	0	0%	12	16%	0	0%
Ölvunarakstur 49. gr. umfl.	4	3	75%	0	0%	1	25%	0	0%
Fíkniefnaakstur 50. gr. umfl.	12	11	92%	0	0%	1	8%	0	0%
Lyfjaakstur 2. mgr. 48. gr. umfl.	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Önnur sérrefsilög	91	41	45%	2	2%	48	53%	0	0%
ALLS	1264	772	61,1	30	2,4	445	35,2	17	1,3

Öll mál

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	9626	8164	85	403	4	1015	11	44	0
2020	9132	7631	84	453	5	996	11	52	1
2021	6373	4908	77	303	5	1144	18	18	0
2022	6201	4933	80	307	5	934	15	27	0
2023	6994	5550	79	301	4	1122	16	21	0

Ríkissaksóknari

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	9	0	0	1	11	8	89	0	0
2022	1	0	0	0	0	1	100	0	0
2023	2	0	0	2	100	0	0	0	0

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	5692	5055	89	281	5	343	6	13	0
2020	5856	5197	89	365	6	270	5	24	0
2021	3023	2584	85	187	6	249	8	3	0
2022	3405	3088	91	200	6	196	6	1	0
2023	3988	3645	91	162	4	180	5	1	0

Lögreglustjórinn á Vesturlandi

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	327	300	92	3	1	24	7	0	0
2020	155	128	83	2	1	25	16	0	0
2021	159	137	86	7	4	15	9	0	0
2022	134	113	84	4	3	17	13	0	0
2023	184	159	86	6	3	19	10	0	0

Lögreglustjórinn á Vestfjörðum

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	57	38	67	3	5	13	23	3	5
2020	55	48	87	0	0	5	9	2	4
2021	112	86	77	0	0	26	23	0	0
2022	33	24	73	1	3	8	24	0	0
2023	48	19	40	6	13	21	44	2	4

Lögreglustjórinn á Norðurlandi vestra

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	182	164	90	2	1	16	9	0	0
2020	225	213	95	0	0	12	5	0	0
2021	182	166	91	1	1	15	8	0	0
2022	53	41	77	5	9	7	13	0	0
2023	79	72	91	1	1	6	8	0	0

Lögreglustjórinn á Norðurlandi eystra

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	536	433	81	17	3	81	15	5	1
2020	504	412	82	2	0	82	16	8	2
2021	489	418	85	15	3	55	11	1	0
2022	435	378	87	14	3	37	9	6	1
2023	494	422	85	28	6	43	9	1	0

Lögreglustjórinn á Austurlandi

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	72	58	81	2	3	12	17	0	0
2020	126	72	57	16	13	35	28	3	2
2021	55	40	73	4	7	9	16	2	4
2022	79	58	73	15	19	6	8	0	0
2023	24	4	17	11	46	9	38	0	0

Lögreglustjórinn á Suðurlandi

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	439	365	83	13	3	60	14	1	0
2020	281	206	73	6	2	65	23	4	1
2021	377	223	59	31	8	123	33	0	0
2022	338	210	62	24	7	101	30	3	1
2023	435	233	54	16	4	186	43	0	0

Lögreglustjórinn í Vestmannaeyjum

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	181	156	86	6	3	14	8	5	3
2020	75	54	72	6	8	15	20	0	0
2021	141	104	74	1	1	36	26	0	0
2022	67	47	70	0	0	20	30	0	0
2023	54	34	63	3	6	17	31	0	0

Lögreglustjórinn á Suðurnesjum

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	1016	885	87	60	6	70	7	1	0
2020	702	561	80	35	5	106	15	0	0
2021	535	400	75	16	3	119	22	0	0
2022	392	282	72	14	4	96	24	0	0
2023	416	341	82	4	1	71	17	0	0

Héraðssaksóknari

Ár	Fjöldi alls	Ákærur	%	Fallið frá saksókn	%	Niðurfelld mál	%	Ákærufrestun	%
2019	1124	710	63	16	1	382	34	16	1
2020	1153	740	64	21	2	381	33	11	1
2021	1291	750	58	40	3	489	38	12	1
2022	1264	772	61	30	2	445	35	17	1
2023	1270	621	49	62	5	570	45	17	1

2.2. Ákærðir

Alls sættu 2355 ákæru á árinu 2023, þar af voru 23 fyrirtæki. Eftirfarandi er skipting eftir kyni, aldri og ríkisfangi

Ríkisfang							
Afganistan	3	Gínea	1	Kýpur	1	Slóvenía	2
Albanía	59	Grikkland	5	Lettland	52	Sómalía	10
Alsír	2	Gvæjana	1	Litháen	75	Spánn	26
Aserbaídsjan	2	Holland	5	Marokkó	2	Sviss	2
Austurríki	1	Hvíta-Rússland	2	Moldóva	2	Svíþjóð	5
Ástralía	2	Indland	5	Mongólía	1	Sýrland	4
Bandaríkin	35	Írak	7	Nígería	5	Tadsjikistan	1
Belgía	3	Íran	7	Noregur	3	Taíland	5
Brasilía	2	Ísland	1639	Pakistan	2	Tékkland	2
Bretland	12	Ísrael	1	Palestína	8	Tyrkland	4
Búlgaría	3	Ítalía	2	Perú	2	Ungverjaland	6
Danmörk	7	Japan	1	Portúgal	9	Úganda	1
Dóminíska lýðveldið	1	Kanada	2	Pólland	203	Úkraína	7
Egyptaland	2	Kenía	2	Ríkisfangslaus	2	Venesúela	2
Eistland	3	Kína	2	Rúmenía	54	Víetnam	5
Filippseyjar	1	Kosovo	3	Rússland	1	Þýskaland	8
Frakkland	11	Kólumbía	4	Serbía	2		
Gana	1	Króatía	6	Síerra Leóne	1		
Georgía	13	Kúba	2	Slóvakía	3		
						Samtals	2378

Hér að ofan er að finna yfirlit yfir ríkisfang þeirra sem sættu ákæru á árinu. Einstaklingar eru ekki tvítaldir þótt þeir komi við sögu í fleiri en einu málsnúmeri.

Aldur

Ár	Fjöldi	Hlutfall	Karlar	Hlutfall	Konur	Hlutfall	Kynsegin/annað fullorðinn	Hlutfall
13-19 ára	212	9,0	176	8,9	36	9,3	0	0
20-24 ára	292	12,4	242	12,3	50	12,9	0	0
25-29 ára	321	13,6	271	13,8	50	12,9	0	0
30-34 ára	367	15,6	306	15,6	61	15,8	0	0
35-39 ára	348	14,8	291	14,8	57	14,7	0	0
40-44 ára	257	10,9	207	10,5	50	12,9	0	0
45-49 ára	193	8,2	157	8,0	35	9,0	1	100
50-54 ára	142	6,0	118	6,0	24	6,2	0	0
55-59 ára	92	3,9	79	4,0	13	3,4	0	0
60-69 ára	103	4,4	95	4,8	8	2,1	0	0
70 ára og eldri	28	1,2	25	1,3	3	0,8	0	0
Alls	2355	100,0	1967	100,0	387	100,0	1	100

Kyn

	Fjöldi	Hlutfall
Karl	1967	82,7
Kona	387	16,3
Kynsegin/annað fullorðinn	1	0,0
Fyrirtæki	23	1,0
Alls	2378	100,0

2.3. Gæsluvarðhald

Gæsluvarðhaldsúrskurðir kveðnir uppá árinu 2023 og fyrirkomulag gæsluvarðhaldsvistar.	
Fjöldi úrskurða	241
Fjöldi einstaklinga	238
Dagar í gæslu	13400

Fyrirkomulag, sbr. 1. mgr. 99. gr. laga nr. 88/2008:

	Dagur	Meðaldagafjöldi	Lágm.	Hám.
a	6	6,00	6	6
abcde	7	7,00	7	7
abcdef	995	7,90	2	22
acdef	49	7,00	5	13
ÁN	11472	63,73	1	347
b	29	7,25	6	9
bcd	56	28,00	21	35
bcde	4	2,00	2	2
bcdef	85	7,08	2	15
c	29	29,00	29	29
cd	337	25,95	13	75
cde	84	16,80	6	27
cdef	102	17,00	8	42
cdf	13	13,00	13	13
d	88	17,60	4	27
e	44	22,00	16	28
Samtals	13400			

ÁN Án takmarkana, b Einrúm, c Heimsóknarbann, d Bréfaskoðu, e Fjölmðlabann, f Vinnubann, a Bann við persónul.nau

Um algjöra einangrun er að ræða þegar beitt er b, c, d, og e-liðum saman, en einangrun að vissu marki þegar beitt er þremur eða færri liðum.

2.4. Kærðar ákvarðanir lögreglustjóra 2023

Alls sættu 75 mál kæru til ríkissaksóknara þar sem lögreglustjóri eða héraðssaksóknari hafði ákveðið, að rannsókn lokinni, að höfða ekki mál með vísan til 145. gr. laga um meðferð sakamála, þ.e. það sem fram kom við rannsóknina þótti ekki nægilegt eða líklegt til sakfellis. Kæruheimildina er að finna í 2. mgr. 147. gr. laga um meðferð sakamála. Í einu máli voru tveir kærðir, var fellt niður á annan aðilan og fallið frá saksókn á hinn.

Kærur á grundvelli 2. mgr. 147. gr. sml.

Kærur	Ákvörðun felld úr gildi	Ákvörðun staðfest
75	11	45
	Kæra afturkölluð	**Kæru vísað frá**
	2	3

Í einu máli var ákvörðun felld úr gildi að hluta og staðfest að hluta og ákvörðun tekin um að rannsókn skyldi hætt.
Í þremur málum var ákvörðun felld úr gildi og farið fram á að málin yrðu tekin til frekari meðferðar.
Í einu máli var ákvörðun felld úr gildi að hluta og farið fram á að gefin yrði út ákæra.

Brotaflokkur	Fjöldi
Auðgunarbrot og önnur brot er varða fjárréttindi	5
Kynferðisbrot	41
Líkamsárásir	19
Rangar sakargiftir	2
Önnur sérrefsilög	2
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífsins	3

Brot í opinberu starfi	1
Brot gegn valdstjórninni	2

9 málum er ólokið um áramót.

Fjögur mál sættu kæru til ríkissaksóknara þar sem lögreglustjóri eða héraðssaksóknari hafði ákveðið að falla frá saksókn með vísan til 3. mgr. 146. gr. laga um meðferð sakamála. Kæruheimildina er að finna í 2. mgr. 147. gr. laga um meðferð sakamála.

Kærur á grundvelli 2. mgr. 147. gr. sml.

Kærur	Ákvörðun felld úr gildi	Ákvörðun staðfest
4	0	43
	Kæru vísað frá	
	1	
Brotaflokkur	**Fjöldi**	
Líkamsárás	2	
Önnur sérrefsilög	1	
Kynferðisbrot	1	

Ríkissaksóknara bárust 183 kærumál vegna ákvarðana lögreglustjóra um að vísa frá kæru án rannsóknar eða hætta rannsókn, sbr. 4. mgr. 52. gr. laga um meðferð sakamála. Kæruheimildina er að finna í 6. mgr. 52. gr. laga um meðferð sakamála.

Kærur á grundvelli 6. mgr. 52. gr. sml.

Kærur	Ákvörðun felld úr gildi	Ákvörðun staðfest
183	37	97
	Kæra afturkölluð	**Kæru vísað frá**
	3	9

Í tveimur málum þar sem rannsókn var hætt var ákvörðun felld úr gildi að hluta og staðfest að hluta. Einu máli sem vísað var frá var lagt fyrir lögreglustjóra að hefja rannsókn að nýju. Eitt mál var ekki talið falla undir brot er sæta opinberri ákæru og var staðfest ákvörðun lögreglustjóra að hætta rannsókn

Brotaflokkur	Fjöldi
Auðgunarbrot og önnur brot er varða fjárréttindi	31
Brot gegn valdstjórninni	16
Brot í opinberu starfi	5
Sifskaparbrot	1
Kynferðisbrot	42
Líkamsárásir	35
Mannslát	2
Heimilisofbeldi	5
Rangar sakargiftir og rangur framburður	5
Brot gegn frjálsræði manna	6
Skjalafals	4
Ærumeiðingar og brot gegn friðhelgi einkalífs	11
Brot sem hafa í för með sér almannahættu	2
Vopnalög	1
Umferðarlög	2
Önnur sérrefsilög	15

38 mál eru óafgreidd um áramót.

Tvö mál er vörðuðu afhendingu gagna voru kærð.

2.5. Kærur samkvæmt 35. gr. lögreglulaga

Kærur samkvæmt 35. gr. lögreglulaga												
Ár	Kærur alls	Niður-felling	Fallið frá saks.	Ranns. hætt	Kæru vísað frá	Ákæra	Dómur Sakf.	Dómur. Sýkn.	Áfrýjað	Landsr. Sakf	Landsr. Sýkn	Óafgr. áramót
2019	19	3	0	7	6	3	1	2	2	1	1	0
2020	22	9	0	9	3	0	0	0	0	0	0	0
2021	20	6	0	11	3	0	0	0	0	0	0	0
2022	17	8	2	3	2	0	0	0	0	0	0	2
2023	15	1	0	5	0	2	0	0	0	0	0	6

2020: *Einu máli var lokið með greiðslu sektar.*

2022: *2 mál óafgreidd*

2023: *Einu máli var lokið með greiðslu sektar.*

2.6. Áfrýjunarmál til Landsréttar 2023

Útgefnar áfrýjunarstefnur á árinu 2023 voru 107 talsins í jafnmörgum málum.

Dómfelldu höfðu frumkvæði að áfrýjun í 93 málum en fallið var frá áfrýjun í tíu af þeim málum.

Sjö málum var lokið með lækkun refsingar að hluta eða öllu leyti

Tveimur málum var lokið þar sem dómur héraðsdóms var staðfestur.

Einu máli lauk með sýknu.

73 mál eru ódæmdt af þeim málum þar sem dómfelldu áfrýjuðu.

Ákæruvaldið hafði frumkvæði að áfrýjun til Landsréttar í 14 málum. Ekki er búið að dæma í neinu þeirra mála.

Fjögur málanna sem ákæruvaldið áfrýjaði vörðuðu kynferðisbrot og voru það allt sýknudómar.

Einu máli er varðaði sýknudóm fyrir manndráp af gáleysi var áfrýjað af ákæruvaldinu.

Tveimur málum er varðaði manndráp var áfrýjað af ákæruvaldinu. Annar dómurinn var sýknudómur.

Tveimur málum er vörðuðu tilraun til manndráps var áfrýjað af ákæruvaldinu til refsiþyngingar.

Fimm málum er vörðuðu ölvunar-fíkniefna og lyfjaakstur var áfrýjað af ákæruvaldinu.

Landsréttur dæmdi í 101 sakamálum á árinu 2023 og voru áfrýjunarstefnur í flestum þeirra mála gefnar út á árinu 2022.

Um áramót 2022 - 2023 voru 87 sakamál ódæmd í Landsrétti.

Áfrýjuð hegningarlagabrot 2023		Áfrýjuð sérrefsilagabrot 2023	
Brot gegn valdstjórninni/opnb. starfsm	1	Skattalagabrot	10
Brot í opinberu starfi	1	Ávana- og fíkniefnalög	2
Rangur framburður og rangar sakargiftir	2	Umferðarlagabrot	1
Skjalafals	1	Ölvunarakstur (49. gr. umfl.)	3
Fíkniefnabrot - stórfellt	11	Ávana-fíkniefni-lyfjaakstur (50. gr. umfl.)	13
Kynferðisbrot	25		
Manndráp	4		
Manndráp - tilraun	3		
Manndráp af gáleysi	1		
Líkamsárásir	19		
Ærumeiðingar, brot gegn friðhelgi einkalífs	3		
Auðgunarbrot	7		
		Samtals	107

2.7. Sektarboð og sektargerðir

Árið 2013 varð breyting á reglugerð um lögreglustjórasektir og tekin í notkun vettvangsskýrsla vegna umferðarlagabrota. Þá getur sá kærði undirritað skýrslu á vettvangi og er honum síðan sendur greiðsluseðill. Áður var sent út sektarboð í slíkum málum. Sektarboð er hins vegar enn sent út ef ekki næst í þann brotlega, t.d. vegna hraðamyndavéla.

Í árslok 2023 höfðu lögreglustjórar sent út sektarboð vegna 48.435 brota. Í sektarboðum er einvörðungu um að ræða umferðarlagabrot. Þar af höfðu 46.171 sektarbrot verið greidd á árinu en það er 95,3% af útsendum sektarbrotum í sektarboðum. Þau brot sem oftast var sektað fyrir var of hraður akstur.

Heildarfjöldi brota í sektargerðum lögreglustjóra voru 4.809 í árslok. Um var að ræða 3.239 sektargerðir og hafa 2.018 sektargerðir verið greiddar á árinu eða 62%. Flest brotin vörðuðu umferðarlagabrot eða 3.929, þar af 1.112 vegna ölvunaraksturs, 677 vegna aksturs undir áhrifum ávana- og fíkniefna og 156 vegna aksturs undir áhrifum örvandi eða slævandi lyfja. Alls var 383 minniháttar brotum gegn lögum um meðferð ávana- og fíkniefna lokið með sektargerð og 36 hegningarlagabrotum og var þar um að ræða tvö gripdeildarbrot, tvö húsbrot, fjögur kynferðisbrot, 26 þjófnaðarbrot, eitt skjalafalsbrot og eitt brot í opinberu starfi. Einnig var 461 broti gegn öðrum sérrefsilögum lokið með sektargerð.

Það athugist að eitt sektarboð eða ein sektargerð getur falið í sér fleiri en eitt brot.

2.8. Erlent samstarf

EAW 2019-2023

Til Íslands	2019	2020	2021	2022	2023	Þjóðerni til Íslands	2019	2020	2021	2022	2023
Albanía				1		Austurríki			1		
Austurríki	1		1			Bretland		1			
Belgía					1	Írak				1	
Bretland		1				Íran					1
Finnland				1		Ísland		2		1	
Frakkland		1				Ítalía	1	1			
Grikkland		1	1			Króatía			1		
Írland			1			Lettland		1	2	4	
Ítalía		1	2	1	2	Litháen		3	1	3	2
Króatía		1	1			Marokkó			1		
Lettland		1	1	4		Nígería				1	1
Litháen		1		3	2	Palestína		1			1
Portúgal	1					Portugal	1				
Pólland		8	4	6	13	Pólland	1	9	4	6	13
Rúmenía		1	1	1	2	Rúmenía		2	2	2	2
Spánn		1	1	1		Serbía		1			
Svíþjóð		1				Spánn	1	1			
Tékkland					2	Sýrland	1	1	1		
Ungverjaland		2	1	1		Tékkland					2
Þýskaland		2				Ungverjaland			1	1	
Samtals	2	22	14	19	22	**Samtals**	5	24	14	19	22

Frá Íslandi	2019	2020	2021	2022	2023	Þjóðerni frá Íslandi	2019	2020	2021	2022	2023
Opin					5	Georgía				1	
Georgía				1		Ísland		2	2		4
Holland			1			Kolumbía					1
Króatía		1				Lettland	1				
Lettland	1					Pólland		1	1		
Pólland		1	2			Máritanía			1		
Spánn		1	1	2							
Þýskaland											
Samtals	1	3	4	3	5	**Samtals**	1	3	4	1	5

Norrænar handtökuskipanir frá 2016

Ár	Fjöldi	Sendandi beiðnar	2016	2017	2018	2019	2020	2021
2016	3	Finnland	1					
2017	1	Svíþjóð	1		1	3	1	
2018	3	Noregur		1		1	1	
2019	5	Ísland	1		1	1		
2020	2	Danmörk			1			
2021	0							
2022	1	Ísland						1

Sendandi beiðnar	Ár							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Alþjóðlegi sakamáladómstóllinn			1					
Andorra						1		
Austurríki					4	3	2	1
Bandaríkin		4	4	9	5	5	3	6
Belgía				1	1			
Brasilía					1		1	
Bretland						1		
Búlgaría			1	3				1
Danmörk		4	7	12	17	12	18	15
Eistland				2			1	1
Finnland		1				2		1
Frakkland		2	1	3	1	8	1	
Færeyjar			1					
Georgía						1		
Grikkland				1			4	2
Holland		5	1	2	1	3		4
Hvíta Rússland						1		
Írland				1	1	2	1	1
Ísland				1	3			
Ísrael			2			1		1
Ítalía					1	1		1
Japan							1	
Króatía						1	2	3
Kýpur				2				
Lettland		1	1	1		2	2	
Lichtenstein			1					
Litháen		1		3	3	5	2	5
Lúxemborg	1						1	
Lýðveldið Kórea						1		
Makedónía					1	1		
Mónakó						1		
Namibía				1				
Noregur		1	5		1		3	3
Perú				1				
Portúgal		6	4	6	1	1	3	2
Pólland		5	10	10	6	12	24	20
Rúmenía		1			1		1	
Skotland		1				1	1	
Slóvakía				2				1
Slóvenía		1		1		2	2	2
Spánn		1	5	1	4	5	3	2
Svartfjallaland	1		1					
Sviss		3		2		5	2	2
Svíþjóð		2	5	1	4	4	2	4
Tékkland		1	2	3	3	2	3	1
Tyrkland		23	5	1	1	2	2	1
Ungverjaland		2					1	
Úkraína								1
Venesúela						1		
Víetman						1		
Þýskaland		3	1	5	3	11	2	5

4 réttarbeiðnir bárust frá Frakklandi sem reyndust vera vegna einkamál og voru þau mál endursend.

Réttarbeiðnir frá 2016	
Ár	Fjöldi
2016	2
2017	68
2018	58
2019	75
2020	63
2021	99
2022	88
2023	86

Ríkissaksóknari • Suðurlandsbraut 4 • 108 Reykjavík • sími 444 2900 • www.rikissaksoknari.is